

METODOLÓGIA VÝBERU OBCÍ

Vzhľadom na vysokú rôznorodosť rómskych osídlení a zložitosť údajov o vybavenosti vznikla potreba sformulovania jednoduchšieho indexu odrážajúceho sociálno-ekonomickú podrozvinutosť jednotlivých osídlení.

Zjednodušený index podrozvinutosti (ZIP) má za cieľ umožniť porovnanie miery podrozvinutosti jednotlivých lokalít pre čo najúčinnnejšie cielenie intervencií v oblasti sociálnej inklúzie financovaných zo štrukturálnych fondov. Index preto vychádza z čo najnižšieho počtu údajov, čo znižuje riziko chybovosti, zjednodušuje metodiku výpočtu a zvyšuje zrozumiteľnosť indexu pri komunikácii medzi rôznymi aktérmi. Navrhnutý ZIP bol verifikovaný na základe zoznamu najproblémovnejších lokalít identifikovaných pracovníkmi ÚSVRK pôsobiacimi v jednotlivých regionálnych kanceláriách.

Logika indexu

Index vychádza z hypotézy, že miera podrozvinutosti je pomerne presne reflektovaná v rezidenčnej štruktúre. Menovite, čím väčšia priemerná veľkosť domácnosti v osídlení, tým horšia socio-ekonomická situácia rodín.

Prvým prvkom ZIP je preto **údaj o priemernom počte obyvateľov na jedno obydlie v osídlení**. Pre robustnosť nerozlišujeme medzi konkrétnym typom obydli (byt, murovaný dom skolaudovaný, chatrč, atď.), pretože nedokážeme robustne priradiť jednotlivým typom obydli váhy z hľadiska podrozvinutosti (t.j. nemáme na základe čoho určiť, o koľko horšie je bývať v chatrči v porovnaní s bývaním v maringotke, byte nižšieho štandardu atď.). Logika tejto časti indexu je, že čím väčší počet ľudí pripadá na jedno obydlie, tým horšia bude socio-ekonomická situácia rodín. Tento údaj zároveň koreluje s množstvom iných socio-ekonomických údajov, ktoré nie sú v atlase dostupné alebo nie sú k dispozícii v dostatočnej kvalite – údaje o počte detí, o zamestnanosti, príjmoch, zdravotnom stave, atď.

Druhým prvkom ZIP je **údaj o celkovom počte obyvateľov osídlenia**. Aby index nerástol lineárne s veľkosťou osídlenia, používame druhú odmocninu tohto čísla. Znamená to, že pre dve osídlenia s rovnakým počtom obyvateľov na obydlie bude osídlenie, kde je celkovo desaťnásobok obyvateľov menšieho osídlenia index približne tri krát vyšší (druhá odmocnina z 10). Logika druhého prvku indexu je, že vo všeobecnosti sú za problematickejšie považované lokality s vyšším počtom socio-ekonomicky vyčlenených obyvateľov. Tento vzťah však nie je lineárny, t.j. dva krát väčšia lokalita nedosahuje dvojnásobnú hodnotu indexu (preto je použitá druhá odmocnina).

Špecifikácia indexu

$$ZIP = (\text{celkový počet obyvateľov osídlenia} / \text{celkový počet obydli vrátane bytov v osídlení}) \times \text{druhá odmocnina celkového počtu obyvateľov osídlenia}$$

V súvislosti s možným znížením účinnosti medzi opatreniami nepredpokladáme negatívny vplyv v súčinnosti s inými OP. Pre prípad možného prekrývania aktivít boli vypracované Synergie medzi OP ĽZ a relevantnými OP."

Zoznam obcí je súčasťou prílohy 8